

пддду
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ XI НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ ТА ПРОБЛЕМИ У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА»

(25 ЛИСТОПАДА 2021 РОКУ)

м. Полтава, Україна

УДК 631.5
1-66

Матеріали XI науково-практичної інтернет–конференції «Актуальні напрямки та проблеми у технологіях вирощування продукції рослинництва» / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2021. 151 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавського державного аграрного університету та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В. В. Гангур – доктор с. - г. наук (відповідальний редактор);
О. А. Антонець – кандидат с. - г. наук (заступник відповідального редактора);
О. М. Куценко – кандидат с. - г. наук, професор;
О. С. Пипко – кандидат с. - г. наук;
С. В. Філоненко – кандидат с. - г. наук;
О. Г. Міленко – кандидат с. - г. наук;
О. В. Бараболя – кандидат с. - г. наук;
М. О. Антонець – кандидат психол. наук.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології
ПДАУ, протокол № 4, від 3 листопада 2021 року.

ЗМІСТ

Бараболя О. В. Посівні якості насіння та врожайність пшениці озимої залежно від строків сівби та обробки біологічними препаратами	5
Барат Ю. М., Бурахіна І. О. Продуктивність сортів малини залежно від удобрення	7
Барат Ю. М., Козелько М. О. Продуктивність гібридів соняшнику	10
Гангур В.В., Гангур М.В., Хорошун М.Г. Формування продуктивності ячменю ярого залежно від способів основного обробітку ґрунту	13
Гангур В. В., Космінський О.О., Оплачко Д. В. Формування насінневої продуктивності соняшнику залежно від доз мінеральних добрив	17
Гангур В.В., Котляр Я.О., Іщенко О.Г. Ефективність протруйників за передпосівної обробки насіння пшениці озимої	20
Гангур В. В., Поляков І.А., Яковина В. С. Формування продуктивності гібридів соняшнику різних груп стиглості залежно від системи удобрення	24
Кирлиця А.О., Руденко В.В. Вплив мікродобрив на продуктивність кукурудзи	27
Марініч Л.Г., Пояркова Ю.Ю. Використання методу гібридизації при створенні вихідного матеріалу горошку посівного (озимого) ..	30
Марініч Л.Г., Хмельницький Є.Є. Сенько О.В., Формування насінневої продуктивності сортів стоколосу безостого селекції Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ІС І АПВ НААН.	33
Рибальченко А.М., Чуб Є.В. Формування насінневої продуктивності сої залежно від сортових особливостей	37
Філоненко С.В., Колісник В.В. Ефективність мікродобрив на висадках буряків цукрових	40
Філоненко С.В., Мотренко М.В. Оптимізація захисту посівів буряків цукрових від бур'янів	45
Філоненко С.В., Осетров С.В. Ефективність регуляторів росту на посівах кукурудзи	49

Hanhur V.V., Hanhur M.V., Khoroshun M.H. Productivity formation of spring barley, depending on the methods of basic soil cultivation.

The studies that were carried out during 2019–2021 years in the conditions of the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine have established that shelfless tillage with tools of flat-cut type in comparison with shelf plowing, determined the concentration most of the weed seeds in the top layer of soil (0–10 cm). A relatively even seed distribution in the arable layer of soil is achieved during plowing.

УДК 631.517

**ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ СОНЯШНИКУ
ЗАЛЕЖНО ВІД ДОЗ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ**

Гангур В. В., доктор с.-г. наук, ст. н. с., завідувач кафедри рослинництва
Космінський О.О., здобувач ступеня вищої освіти Доктор філософії
Оплачко Д. В., здобувач СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Дослідженнями впродовж 2019–2021 рр., встановлено, що в умовах недостатнього зволоження Лівобережного Лісостепу України найкращі умови для формування високої врожайності насіння соняшнику гібридів Ореол, Драйв і Кадет створювалися за внесення мінеральних добрив в дозі $N_{50}P_{90}K_{90}$.

Актуальність теми. Рівень реалізації продуктивного потенціалу гібридів соняшнику в умовах Лівобережного Лісостепу України залежить від сукупного дії комплексу взаємопов'язаних чинників, до яких належить наявність в ґрунті необхідних елементів мінерального живлення [1–4].

Сучасні гібриди соняшнику володіють достатньо високим генетичним потенціалом продуктивності, який знаходиться в межах 3,0–5,5 т/га. Вміст олії становить 47–52 %. Однак в умовах виробництва верхня межа продуктивності соняшнику ще не досягнута через порушення технології вирощування та недостатнього її ресурсного забезпечення [5]. Встановлено, що оптимальні норми внесення мінеральних добрив відіграють найбільш важливу роль серед технологічних прийомів вирощування соняшнику в покращенні умов живлення та спрямовані на збільшення врожайності цієї олійної культури [6, 7].

Рядом наукових досліджень у різних ґрунтово-кліматичних зонах виявлено, що за допомогою добрив регулюється вміст у ґрунті доступних для кореневої системи рослин елементів мінерального живлення. Інтенсивність та ефективність фотосинтетичних процесів в значній мірі залежить від умов ґрунтового живлення, а також тісно темпами росту і розвитку рослин, формування структурних елементів врожаю та показників якості насіння [8].

Мета роботи – з'ясувати вплив різних доз мінеральних добрив на формування продуктивності гібридів соняшника різних груп стиглості.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили впродовж 2019–2021 рр., на базі Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова. Дослід двох факторний. Фактор А – гібриди різних груп стиглості (ранньостиглий Ореол, середньоранній Кадет, середньостиглий Драйв). Фактор Б – дози мінеральних добрив (1. контроль (без добрив). 2. N₃₀P₅₀. 3. N₄₀P₇₀. 4. N₅₀P₉₀. 5. N₅₀P₉₀K₉₀). Посівна площа ділянки – 112,0 м², облікової – 56,0 м². Густота стояння рослин 50 тис. шт./га. Повторність досліду триразова. Спосіб сівби широкорядний із шириною міжрядь 0,7 м. Сівбу гібридів соняшника проводили на початку третьої декади квітня, за стабільного прогрівання ґрунту на глибині загортання насіння до 8,0 градусів.

Результати досліджень. Проведені нами дослідження виявили, що мінеральні добрива мали позитивний вплив на формування врожаю гібридів соняшнику різних груп стиглості. Так, застосування мінеральних добрив сприяло підвищенню урожайності гібриду Ореол від 0,14 т/га (4,5 %) за дози N₃₀P₅₀ до 0,28 т/га (9,0 %) за внесення азоту 50 кг/га і фосфору 90 кг/га діючої речовини. У середньому за роки досліджень найвищу врожайність насіння 3,38 т/га сформовано за внесення максимальної дози мінеральних добрив N₅₀P₉₀K₉₀.

Гібрид Кадет формував максимальну врожайність насіння за внесення повної дози добрив N₅₀P₉₀K₉₀ – 3,40 т/га. Приріст урожайності порівняно до контролю становив 0,29 т/га або 9,3 %.

Гібрид Драйв також максимальну врожайність формував на варіанті з повною дозою мінеральних добрив N₅₀P₉₀K₉₀ – 3,53 т/га. Підвищення урожайності насіння порівняно з контролем становило 0,22 т/га або 6,6 %. Інші дози мінеральних добрив формували прибавку врожаю в межах від 0,09 до 0,16 т/га, що перевищувало контроль на 2,7–4,8 %.

Висновок. На підставі приведенного експериментального матеріалу слід констатувати, що найвищу врожайність у гібридів Ореол, Драйв і Кадет одержано із застосуванням максимальної дози N₅₀P₉₀K₉₀.

Бібліографічний список

1. Гангур В. В., Єремко Л. С., Кочерга А. А. Ефективність біостимуляторів за умови передпосівної обробки насіння соняшнику. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 2. С. 36–42.
2. Камінський В.Ф., Гангур В.В. Винос поживних речовин сільськогосподарськими культурами різноротаційних сівозмін лівобережного Лісостепу. *Збірник наукових праць Національного наукового центру «Інститут землеробства НААН»*. К.: ВД «ЕКМО», 2018. Вип. 3. С. 3–10.
3. Кохан А.В., Гангур В.В., Корецький О.Є., Лень О.І., Манько Л.М. Соняшник у сівозмінах лівобережного Лісостепу України. *Вісник Центру наукового забезпечення АПВ Харківської області*. 2015. Вип. 18. С. 62–66.
4. Танчик С.П., Центило Л.В., Цюк О.А. Вплив удобрення та обробітку ґрунту на врожайність культур сівозміни. *Вісник аграрної науки*. 2019. № 8 (797). С. 11–16.
5. Гангур В.В., Єремко Л.С., Ласло О.О. Вплив сучасних регуляторів росту рослин на урожайність насіння соняшника. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році (м. Полтава, 16–18 травня 2019 року)*. Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 150–152.
6. Гарбар Л.А., Горбатюк Е.М. Особливості формування продуктивності посівів соняшнику. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2017. № 1-2. С. 24–27.
7. Горбатюк Э.Н., Гарбар Л.А. Формирование продуктивности посевов подсолнечника при различных условиях сева. *Вестник Алтайского государственного аграрного университета*. 2017. № 8 (154). С. 53–58.
8. Гангур В.В., Космінський О.О., Міщенко О. В. Вплив мінеральних добрив на вміст поживних речовин у ґрунті та урожайність гібридів соняшнику різних груп стиглості. *Вісник ПДАА*. 2021. № 1. С. 116–121. doi: 10.31210/visnyk2021.01.13

Hanhur V. V., Kosminskyi O.O., Oplachko D. V. Formation of sunflower seed productivity depending on the doses of mineral fertilizers.

The studies, that were carried out during 2019–2021 years have revealed, that in the insufficient moisture conditions in the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine, the best

conditions for the forming of high rates of sunflower seed yield of hybrids Oreol, Drive and Kadet were created for the applying of mineral fertilizers in a doses of $N_{50}P_{90}K_{90}$.

УДК 631.51

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОТРУЙНИКІВ ЗА ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ

Гангур В.В., доктор с.-г. наук, ст. н. с., завідувач кафедри рослинництва

Котляр Я.О., здобувач ступеня вищої освіти Доктор філософії

Іщенко О.Г., здобувач СВО Магістр за спеціальністю 201 – Агрономія

Полтавський державний аграрний університет

Дослідженнями проведеними впродовж 2019–2021 рр., в умовах Лівобережного Лісостепу України встановлено, що за впливом на урожайність зерна пшениці озимої сорту Заможність перевагу має допосівна обробка насіння препаратом Віал Траст. Порівняно високу ефективність також мали протруйники Ламардор і Кінто Дуо.

Актуальність теми. Пшениця озима в Україні є важливою зерновою культурою, яка забезпечує продовольчу безпеку держави. Таку відносну стабільність забезпечує як сучасна технологія вирощування, так і щорічний високий попит на високоякісне зерно пшениці. Вже впродовж тривалого періоду посівна площа під пшеницею озимою в Україні знаходиться в межах 6,4–6,7 млн га. Що стосується урожайності пшениці озимої то слід відзначити більш широку амплітуду її коливання як залежно від міри сприятливості погодних умов того чи іншого сільськогосподарського року, так і від ресурсного наповнення технології вирощування, зокрема норм мінеральних добрив, біопрепаратів, стимуляторів росту [1–5].

Наукою і практикою доведено, що саме якісне допосівне протруювання насіння є одним із найбільш економічно обгрунтованих та екологічно безпечних заходів захисту рослин від різних видів інфекції. Однак лише в Доповнення до «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» на 2019 [6] внесено 42 препарати для досівного обробляння насіння пшениці озимої, що істотно ускладнює роботу із підбору найбільш ефективного і якісного